

Sinteza

obiectiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege privind modificarea articolului 4 din Legea nr. 393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie (număr unic 309/MEI/2020) *(comasată)*

Nr. d/o	Autoritatea emitentă a obiectiei/prounerii	Conținutul obiectiei/prounerii	Opinia autorului
1.	Camera de Comerț și Industrie (<i>demersul nr. 260-03/05 din 13.05.2020</i>)	Avizează pozitiv.	S-a luat act.
2.	Ministerul Finanțelor (<i>demersul nr. 15-06/404 din 15.05.2020</i>)	Comunică lipsa de obiecții.	S-a luat act.
3.	Ministerul Justiției (<i>demersul nr. 04/3693 din 19.05.2020</i>)	Potrivit notei informative, scopul proiectului constă în ajustarea cadrului legal cu noile prevederi ale legislației civile ca urmare a adoptării Legii nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil, în temeiul căreia în materia obligațională conceptul de „forță majoră” a fost înlocuit cu cel al „impedimentului care justifică neexecutarea obligației”. În pofida acestui fapt, termenul de „forță majoră” rămâne a fi prevăzut în mai multe acte normative în vigoare, inclusiv la art. 4 alin. (2) lit. g) din <i>Legea nr. 393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie</i> (în continuare – <i>Legea nr. 393/1999</i>), potrivit căreia Camera de Comerț și Industrie stabilește și confirmă evenimentele de forță majoră în relațiile dintre subiecții activității de întreprinzător. Procedura de eliberare a certificatelor de forță majoră este stabilită conform Regulamentului privind eliberarea certificatului ce atestă evenimentul de forță majoră, aprobat prin Decizia Camerei de Comerț și Industrie nr. 16/4 din 21.12.2004 (în continuare – Regulamentul privind eliberarea certificatului ce atestă evenimentul de forță majoră). În context, se menționează că odată cu intrarea în vigoare a Hotărârii Parlamentului nr.	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Considerăm acoperite prin proiectul de lege toate aspectele expuse cu excepția modificării atribuțiilor Camerei de Comerț și Industrie, care nu țin de scopul intervenției.</p> <p>Argumentare:</p> <p>1. Considerăm că, afit prevederile actuale ale art. 4 alin. (2) lit. g) din <i>Legea nr. 393/1999</i>, cât și modificarea propusă nu instituie obligativitatea solicitării unui act emis de CCI în vederea confirmării evenimentelor de forță majoră sau a impedimentului:</p> <p>1) în redacția în vigoare existind condiția aplicabilității doar: ”în relațiile dintre subiecții activității de întreprinzător” existînd libertatea de utilizare a acestui instrument în confirmarea imposibilității executării obligației,</p> <p>2) în redacția propusă - prin referința expresă la impedimentul justificator reglementat de Codul Civil care, de asemenea, nu prevede obligativitatea existenței unui act special în acest sens, ci doar obligația debitorului de a demonstra impedimentul (art. 903 din Codul Civil).</p>

	<p>55/2020 privind declararea stării de urgență a apărut necesitatea evaluării efectelor juridice produse prin instituirea stării de urgență pentru îndeplinirea obligațiilor contractuale comerciale, iar pe parcursul lunii martie 2020, la Camera de Comerț și Industrie au fost depuse circa 70 de cereri de la agenți economici cu solicitarea eliberării unui certificat de forță majoră, cerința fiind justificată prin clauza de forță majoră stipulată în contracte, semnate cu agenții economici din țară, dar în special cu cei de peste hotare. Prin urmare, autorul proiectului propune doar ajustarea prevederilor enunțate din Legea nr. 393/1999 la terminologia din Codul civil modificat, având intenția de a menține în continuare procedura de eliberare a certificatului în sensul abordat.</p> <p>În această ordine de idei, ținem să menționăm că, în conformitate cu art. 903 din Codul civil modificat, neexecutarea unei obligații este justificată în măsura în care debitorul demonstrează că aceasta se datorează unui impediment justificat, așa cum acesta este reglementat de art. 904.</p> <p>Art. 904 alin. (1) din Codul civil stabilește că „Neexecutarea obligației debitorului este justificată dacă ea se datorează unui impediment în afara controlului debitorului și dacă debitorului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia”. Totodată, potrivit alin. (5) din același articol „Debitorul are obligația de a asigura ca creditorul să primească o notificare despre impediment și efectele lui asupra capacității de a executa, într-un termen rezonabil după ce debitorul a cunoscut sau trebuia să cunoască aceste circumstanțe. Creditorul are dreptul la despăgubiri pentru orice prejudiciu rezultat din neprimirea respectivei notificări.”</p>	<p>Afît normele actuale cât și cele propuse nu pot fi interpretate ca fiind limitative în posibilitatea utilizării căilor extrajudiciare sau judiciare de soluționare a cauzei.</p> <p>2. Considerăm limitativă opinia prin care cazurile de neexecutare a obligațiilor pot fi soluționate exclusiv prin instanțele de judecată. Prin utilizarea metodelor extrajudiciare precum ar fi medierea sau arbitrajul, se reduce numărul de cazuri necesare a fi examinate în instanțe, crescînd implicit termenul pentru examinarea altor cazuri.</p> <p>Consolidarea sistemului de soluționare alternativă a disputelor fiind o prioritate stabilită prin Legea nr.231/2011 privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016.</p> <p>Aceleași preocupări le regăsim la Obiectivul 3.2. Fortificarea căilor alternative de soluționare a litigiilor din Strategia pentru Asigurarea Independenței și Integrității Sectorului Justiției (SIJSJ) 2020-2023 și Planul de acțiuni respectiv.</p> <p>3. Nu considerăm necesară legarea posibilității obținerii certificatului (atestării) CCI de existența unei clauze contractuale exprese în acest sens.</p> <p>Contractele civile nu sunt neapărat definite și nu neapărat încheiate în formă scrisă. Prin urmare, adresarea către CCI în vederea obținerii atestării urmează să rămînă una la discreția debitorului ca parte a unui contract, care urmează să demonstreze impedimentul.</p> <p>4. Modificarea denumirii actului eliberat de către CCI în sensul confirmării impedimentului nu este relevantă.</p> <p>Considerăm posibilă modificarea denumirii</p>
--	---	---

	<p>Din prevederile enunțate, deducem că o circumstanță poate fi considerată impediment justificator dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - era imprevizibilă la momentul încheierii contractului; - este în afara controlului debitorului; - nu poate fi evitată sau depășită în mod rezonabil; - împiedică debitorul să execute obligația în modul corespunzător. <p><u>În același timp, impedimentul trebuie justificat și probat de debitorul care se află în imposibilitatea executării unei obligații.</u></p> <p><u>Până la punerea în aplicare a Codului civil modificat, o astfel de probă care venea în justificarea evenimentului de forță majoră a fost considerat certificatul de forță majoră eliberat de Camera de Comerț și Industrie în conformitate cu prevederile Legii nr. 393/1999 și Regulamentului privind eliberarea certificatului ce atestă evenimentul de forță majoră.</u></p> <p>Totuși, pentru specialiștii în domeniu rămâne deschisă întrebarea dacă solicitarea unui astfel de certificat este necesară în condițiile declarării stării de urgență de către Parlamentul Republicii Moldova.</p> <p>Deși starea de urgență declarată și măsurile adoptate de autoritățile publice în acest context reprezintă o situație excepțională, toate acestea nu atrag automat <u>incidența forței majore în raporturile contractuale aflate în derulare, contractul având forță obligatorie între părți.</u></p> <p>Astfel, regimul probator necesită o analiză specială în situația:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) când apare un eveniment, enumerat expres de părțile contractante în înscrisul constatator, și (2) în cazul în care părțile au convenit ca dovada forței majore să fie efectuată prin 	<p>certificatului în <i>aviz</i> doar pentru a exclude confuzia uzuală cu actele permise. Deși, <i>stricto sensu</i>, denumirea de "certificat" nu comportă riscuri de interpretare eronată, dat fiind prevederea Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător de la art. 4, alin. (2) "Autoritățile emitente sînt în drept, în limita atribuțiilor prevăzute de lege, să solicite/să elibereze și să invoce persoanelor care desfășoară activitate de întreprinzător și/sau angajaților acestora <u>doar actele permise stabilite în Nomenclatorul actelor permise, expus în anexa nr.1.</u>", or, nici certificatul discutat, nici CCI nu se regăsesc printre actele permise și autoritățile emitente de acte permise.</p> <p>Totodată, în vederea evitării oricăror interpretări eronate sau tendențioase a termenului de <i>certificat</i>, se propune utilizarea termenului de <i>aviz</i>.</p> <p>5. Menționăm că, în temeiul alin. (2) art. 8 al Legii nr. 393/1999 statul delegă Camerei dreptul de a exercita funcțiile publice prevăzute la art.4 alin.(2) lit. b), f), g) și h).</p> <p>Astfel, revizuirea conceptuală a drepturilor CCI ar impune o analiză detaliată cu o nouă inițiativă legislativă și o argumentare corespunzătoare.</p> <p>Subiectul proiectului de lege constă în alinierea normelor Legii nr.393/1999 cu noul Cod Civil doar prin înlocuirea conceptului de forță majoră cu cel de impediment.</p>
--	--	---

	<p>intermediul unui document emis de o terță persoană.</p> <p>În prima situație, părțile, prin intermediul contractului, pot defini forța majoră prin enumerarea unor evenimente, uneori alături de elementele caracteristice ale forței majore. Privită din perspectiva probațiunii, o asemenea enumerare are rolul de a stabili o prezumție relativă care operează în favoarea părții care invocă intervenția cazului de forță majoră, în sensul întrunirii de către eveniment a caracterului extern, imprevizibil și absolut invincibil și inevitabil.</p> <p>Partea are sarcina dovedirii celorlalte aspecte: în primul rând, existența evenimentului, și, în al doilea rând, raportul de cauzalitate între eveniment și neexecutarea obligației. Însă prezumția menționată nu este absolută. Creditorul o poate răsturna dovedind lipsa caracterului extern, imprevizibil, invincibil sau insurmontabil, prin dovedirea culpei debitorului în survenirea evenimentului, sau faptului cunoașterii de către debitor, la momentul încheierii contractului, a evenimentului (inclusiv iminența sa).</p> <p>În cea de-a doua situație, în care părțile au convenit ca dovada forței majore să fie efectuată prin intermediul unui document emis de o terță persoană, se impune analiza naturii juridice a înscrisului constator, precum și efectele sale.</p> <p><u>Importanța practică a acestei analize constă în atribuțiile actuale ale Camerei de Comerț și Industrie de a certifica existența cauzelor de forță majoră și de a determina influența acestora asupra executării obligațiilor contractuale, în conformitate cu dispozițiile art. 4 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 393/1999.</u></p> <p>Determinarea naturii juridice a certificatului de forță majoră, eliberat de Camera de Comerț și Industrie, prezintă importanță practică pentru a se</p>	
--	--	--

putea determina competența instanței și cadrul procesual de analiză a valabilității acestuia, precum și posibilitatea de revocare a certificatului de către instituția emitentă, în special în situația în care certificatul de forță majoră a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice.

De menționat că Camera de Comerț și Industrie este definită la art. 1 din Legea nr. 393/1999 ca organizație nonguvernamentală, autonomă și independentă, care reprezintă interesele în ansamblu ale întreprinzătorilor din Republica Moldova. Totodată, stabilind funcția Camerei de Comerț și Industrie de confirmare a evenimentelor de forță majoră în relațiile dintre subiecții de întreprinzător, se observă ca Legea nr. 393/1999 nu prescrie expres competența Camerei de Comerț și Industrie în vederea eliberării certificatului de forță majoră sau alui act, nici procedura pentru eliberarea certificatelor, precum și revocarea lor. Absența unor reglementări legale a procedurilor poate fi interpretată în sensul că legiuitorul nu condiționează validitatea acestor acte de modalitatea în care au fost eliberate și referitor la faptul că acestea produc efecte numai în cadrul raporturilor de drept comercial stabilite între părți, fiind întocmite exclusiv pentru un interes privat.

Astfel, se deduce că certificatul de forță majoră, eliberat de Camera de Comerț și Industrie în baza împuternicirii acordate de părțile contractante prin clauza de forță majoră, reprezintă mai mult o opinie a acestei instituții cu privire la situația de fapt, expusă de către debitor, fiind eliberat în baza documentelor doveditoare depuse exclusiv de solicitant.

Rămânând la nivel de opinie emisă de Camera de Comerț și Industrie, certificatul de forță majoră nu poate avea ca efect paralizarea dreptului creditorului de a cere instanței de judecată

		<p>constatarea unei situații contrare concluziilor desprinse din certificat.</p> <p>Pe cale de consecință, părțile nu pot conveni ca dovada forței majore și, implicit, conformarea la prescripțiile cuprinse în certificatul de forță majoră, să se realizeze exclusiv în temeiul documentului emis de Camera de Comerț și Industrie. Limitarea excesivă a probei, prin referire exclusivă la certificatul de forță majoră, dar mai ales paralizarea dreptului constituțional al creditorului de acces la justiție, în solicitarea de analiză a împrejurării de fapt și a consecințelor acesteia asupra raporturilor contractuale atrag, în mod evident, nulitatea absolută a unei asemenea prevederi convenționale.</p> <p>În contextul celor expuse, considerăm că, în lipsa unui consens al părților în sensul abordat, doar instanța de judecată este în drept să decidă dacă evenimentul notificat și invocat de debitor pentru neexecutarea corespunzătoare prezintă un impediment justificator și probarea acestuia este suficientă.</p> <p>Drept urmare, se impune revizuirea conceptuală a prevederilor Legii nr. 393/1999 referitoare la competențele Camerei de Comerț și Industrie de stabilire și confirmare a evenimentelor de forță majoră.</p>	
4.	<p>Camera de Comerț și Industrie</p> <p><i>(demersul nr.318-04/05 din 16.06.2020)</i></p>	<p>Din considerentul că evenimentele ce urmează a fi avizate pot fi diferite după natura lor, iar lista acestora poate fi completată ulterior așa cum este indicat în conținutul art.4 alin. (2) lit. g) este oportun de a adăuga cuvintele „Lista unor astfel de fenomen și circumstanțe nu este exhaustivă”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Considerăm că textul propus este acoperit de principiu prin prevederea „sau altor evenimente în afara controlului debitorului”.</p> <p>Pentru a exclude posibilitatea de interpretare eronată propunem următoarea formulare „altor fenomene/evenimente”.</p>

		<p>În același aliniat considerăm necesar de a determina subiecții care pot solicita vizarea evenimentului drept impediment justificator prin adăugarea după cuvintele „raporturi contractuale” sintagma „ale subiecților activității de întreprinzător”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se propune următoarea formulă „ în contextul raporturilor contractuale în care cel puțin o parte este subiect al activității de întreprinzător sau practică o activitate similară celei de întreprinzător sau în care părțile au convenit în scris atestarea circumstanțelor menționate mai sus, de către Cameră”.</p> <p>Parte a unui contract poate fi și o persoană fizică unde la fel poate apărea obligația debitorului. În cazul acceptării formulei propuse, antreprenorul nu va putea solicita un aviz din partea CCI, ceea ce îl pune în condiții diferite și inechitabile față de contractele încheiate între antreprenori.</p> <p>Din perspectiva alineatului (2¹) (va deveni alin. (3) care presupune aprecierea de instanță a avizului CCI ca o probă de aceeași forță juridică ca și oricare alta, formula propusă este una limitativă.</p> <p>Suplimentar, invocăm prevederile art. 8 alin. (2) care prevede că statul delegă Camerei dreptul de a exercita funcțiile publice prevăzute la art.4 alin.(2) lit. h). Prin urmare, CCI în această situație exercită atribuții ale statului care depășește statutul său general de organizație nonguvernamentală. Statul urmează să acopere tot spectrul de relații în care un debitor ar putea să-și apere interesele care derivă dintr-un contract și nu doar în relațiile cu un alt întreprinzător.</p> <p>Lărgirea spectrului de aplicabilitate a avizelor poate duce la reducerea poverii asupra instanțelor de judecată: (i) fiind plauzibilă acceptarea de către creditor a avizului ca probă suficientă pentru neexecutarea obligației debitorului, (ii) sau</p>
--	--	--	---

				prin utilizarea metodelor extrajudiciare precum ar fi medierea sau arbitrajul. O astfel de abordare se încadrează în tendința oficială de consolidare a sistemului de soluționare alternativă a disputelor fiind o prioritate stabilită prin Legea nr.231/2011 privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016. Aceleași preocupări se regăsesc la Obiectivul 3.2. Fortificarea căilor alternative de soluționare a litigiilor din Strategia pentru Asigurarea Independenței și Integrității Sectorului Justiției (SIISJ) 2020-2023 și Planul de acțiuni respectiv.
			De asemenea pentru a aprecia corect caracterul probatoriu al avizului eliberat de către Camera de Comerț și Industrie, urmează ca în alin. (2 ¹) lit. g) înlocuirea sintagmei „... nu conferă avizului Camerei forța obligatorie superioară” cu sintagma „având aceeași forță probantă”.	Se acceptă parțial. Se va formula conform avizului Ministerului Justiției „forța probantă prestabilită”.
			Drept urmare din cele expuse susținem parțial modificările propuse.	
5.	Ministerul Finanțelor (demersul nr.16/2-05/20 din 02.07.2020)		Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
6.	Comisia Națională a Pieței Financiare (demersul nr.06-1680 din 23.06.2020)		Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
7.	Banca Națională a Moldovei (demersul nr.31-002/43/1680 din 26.06.2020)		Norma propusă la art. 4 alin. (2) lit. g) din Legea nr.393/1998 cu privire la Camera de Comerț și Industrie ar trebui precizată suplimentar în câteva privințe, și anume: (i) completarea acesteia, în final, cu precizarea că se aplică în raporturile dintre întreprinzători;	Se acceptă parțial. Pct. (i) conform argumentelor menționate la avizul CCI.

		<p>(ii) indicarea <i>autorului</i> acțiunilor/inacțiunilor invocate ca fiind în afara controlului persoanei;</p> <p>(iii) norma se referă la evenimente în afara controlului persoanei, în timp ce art. 904 din Codul civil se referă, specific, la impedimente în afara controlului <i>debitorului</i>.</p>	Se acceptă pct. (ii) și (iii).
8.	<p>Ministerul Justiției (<i>demersul nr. 04/4989 din</i> <i>06.07.2020</i>)</p>	<p>1. Ținând cont de statutul juridic al Camerei de Comerț și Industrie, definit la articolele 1-3 din Legea nr. 393/1999, precum și competența funcțională a acesteia, considerăm judicios și fundamentat de supliniți propunerea de modificare a art. 4 alin. (2) lit. g) în final cu textul „dintre subiecții activității de întreprinzător”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>1. A se vedea argumentarea pentru propunerea respectivă a CCI.</p>

		<p>2. Cu referire la propunerea de completare a art. 4 cu alin. (2¹), la expunerea acesteia a se lua în considerare descripțiile art. 130 din Codul de procedură civilă privind aprecierea probelor, potrivit cărora „(1) Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărțitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. (2) Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. (3) Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinenta, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. (4) Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. (5) Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.” Astfel, textul utilizat în proiect „forță probatorie superioară” urmează a fi ajustat prin substituirea acestuia cu textul „forță probantă prestabilită”.</p>
	2. Se acceptă.	

	<p>3. Totodată, propoziția a doua sugerăm de expus în felul următor: „Instanța de judecată sau alt organ de jurisdicție competent apreciază în condițiile legii circumstanțele atestate conform avizului menționat la alin. (2) lit. g).”</p> <p>4. În același timp, din punct de vedere al rigorilor tehnicii legislative privind procedeele tehnice de modificare, stabilite prin Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. (4) urmează a fi completat cu alin. (3), dar nu cu alin. (2¹), întrucât după alin. (2) nu există alte alineate.</p> <p>5. Privitor la conținutul normativ al art. II „Dispoziții finale” din proiect, semnalăm că acesta este formulat contrar principiului neretroactivității legii, statuat în Legea Supremă a Republicii Moldova (art. 22), art. 73 din Legea nr. 100/2017 și art. 7 din Codul civil.</p> <p>În context, Codul civil la art. 7 enunță că legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel. În cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și îndeirea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.</p>	<p>3. Se acceptă.</p> <p>4. Se acceptă.</p> <p>5. Se acceptă.</p>
--	---	---

		<p>Pe cale de consecință, ca o soluție în vederea reglementării regimului juridic al certificatelor eliberate până la data intrării în vigoare a modificărilor propuse, recomandăm de prescrip o normă, prin care să fie stabilit faptul că certificatele de forță majoră eliberate de către Camera de Comerț și Industrie până la data intrării în vigoare a legii în cauză se echivalează, în ceea ce privește regimul juridic, cu avizele eliberate în conformitate cu prevederile acestei legi, precum și cererile de eliberare a certificatelor de forță majoră a căror proceduri de examinare nu s-au încheiat până la data intrării în vigoare a legii în cauză se examinează în modul stabilit de această lege.</p>
9.	<p>Centrul Național Anticorupție <i>(demersul nr.06/2-3389 din 22.06.2020)</i></p>	<p>S-a luat act.</p> <p>I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Economiei și Infrastructurii, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996. Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.</p> <p>I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a</p>

	<p>materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”</p> <p>Se constată că anunțul privind organizarea consultării publice, proiectul și nota informativă la aceasta au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Economiei și infrastructurii www.mei.gov.md la compartimentul Transparență/Transparența decizională/Anunțuri privind consultările publice, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md cu indicarea părții responsabile de recepționarea recomandărilor și a datelor de contact ale acesteia.</p> <p>În aceste condiții, se consideră că autorul a respectat prevederile legale privind transparența în procesul decizional.</p>
	<p>I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului</p> <p>Prin proiect se propune modificarea art.4 din Legea nr.393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie care reglementează sarcinile și funcțiile principale ale Camerei de Comerț și Industrie.</p> <p>Una din funcțiile Camerei de Comerț și Industrie potrivit cadrului legal actual constă în stabilirea și confirmarea evenimentelor de forță majoră în relațiile dintre subiecții activității de întreprinzător (lit. c) al alin. (2) al art. 4 din lege).</p> <p>Prin Legea nr.133/2018 a fost înlocuit conceptul de „forță majoră” cu cel al unui „impediment care justifică neexecutarea obligației”.</p> <p>Astfel, scopul proiectului, potrivit autorului, constă în „ajustarea cadrului legal cu noile prevederi ale legislației civile ca urmare a adoptării Legii</p>

		<p>nr.133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative”.</p> <p>În acest sens se propune expunerea în redacție nouă a funcției Camerei de Comerț și Industrie - „atestă, prin emiterea unui aviz conform procedurii stabilite de Cameră, circumstanțe survenite urmare a unor fenomene ale forțelor naturii, a actelor normative/administrative, acțiuni sau inacțiuni (fapte) sau altor evenimente în afara controlului persoanei, de natură a fi invocate ca impediment justificator de neexecutare a obligației debitorului, în contextul raporturilor contractuale”.</p> <p>Totodată se propune menționarea expresă prin normă a faptului că avizul eliberat de Camera de Comerț și Industrie nu conferă forță probatorie superioară și nu exclude admisibilitatea altor probe.</p> <p>I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect</p> <p>Proiectul promovează interesul public manifestat prin ajustarea Legii nr.393/1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie la noile prevederi ale legislației civile prin înlocuirea conceptului de „forță majoră” cu cel al unui „impediment care justifică neexecutarea obligației”.</p> <p>I.5. Justificarea soluțiilor proiectului</p> <p>I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.</p> <p>În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde: a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite; c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația</p>
--	--	---

	<p>Uniunii Europene; d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi; f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.</p> <p>Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului. Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>I.5.2. Argumentarea economică-financiară. Conform art.30 lit. e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.</p> <p>Potrivit notei informative „implementarea proiectului de lege nu va genera cheltuieli suplimentare la bugetul de stat”.</p> <p>II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului</p> <p>II.1. Limbajul proiectului Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...] a) se expune într-un limbaj simplu, dar și concis [...] c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...] e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...] f) se evită folosirea [...] fa cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu; g) se evită tautologiile</p>
--	---

	<p>juridice; h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”</p> <p>Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.</p> <p>II.2. Coerența legislativă a proiectului</p> <p>În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.</p> <p>II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect</p> <p>Proiectul reglementează activitatea Camerei de Comerț și Industrie prin modificarea/ajustarea reglementării unei funcții ale acesteia reieșind din terminologia utilizată în prezent de cadrul normativ în vigoare.</p> <p>II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului</p> <p>Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p> <p>III. Concluzia expertizei</p> <p>Prin proiect se propune modificarea art.4 din Legea nr.393/1999 cu privire la Camera de Comerț și industrie care reglementează sarcinile și funcțiile principale ale Camerei de Comerț și industrie. Una din funcțiile Camerei de Comerț și Industrie potrivit cadrului legal actual constă în stabilirea și confirmarea evenimentelor de forță majoră în</p>	
--	--	--

		<p>relațiile dintre subiecții activității de întreprinzător (lit. c) al alin.(2) al art.4 din lege).</p> <p>Prin Legea nr.133/2018 a fost înlocuit conceptul de „forță majoră” cu cel al unui „impediment care justifică neexecutarea obligației”.</p> <p>Astfel, scopul proiectului, potrivit autorului, constă în „ajustarea codului legal cu noile prevederi ale legislației civile ca urmare a adoptării Legii nr.133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative”.</p> <p>Cu referire la fundamentarea financiară a proiectului, în nota informativă se menționează că „implementarea proiectului de lege nu va genera cheltuieli suplimentare la bugetul de stat”.</p> <p>În final, menționăm că proiectul prenotat, în redacția propusă, nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.</p>
--	--	---